

DR.SC.-10 IZVJEŠTAJ O OCJENJIVANJU DOKTORSKOG RADA¹

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE:

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ines Jambrek Petrak, dipl. iur.	
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet	
Naziv studija:	Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij smjer Kaznenopravne znanosti	
Matični broj doktoranda/doktorandice:	100DKP2014	
Naslov doktorskog rada:	<i>Jezik pisanja rada</i>	hrvatski
	<i>Hrvatski:</i>	Kaznenopravna zaštita životinja u hrvatskom pravnom sustavu
	<i>Engleski:</i>	Criminal protection of animals in the Croatian legal system
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):	društvene znanosti / pravo / kazneno pravo, kazneno procesno pravo, kriminologija i viktimologija	

MENTOR(I)

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:
Prvi mentor:	izv. prof. dr. sc. Sunčana Roksandić	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
Drugi mentor:	prof. emeritus Ivo Josipović	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
Izabrano povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:
	1.prof. dr. sc. Ksenija Turković	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
	2.izv. prof. dr. sc. Sunčana Roksandić	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
	3.prof. emeritus Ivo Josipović	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
	4.prof. dr. sc. Maja Munivrana	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
	5. prof. dr. sc. Boris Bakota	Sveučilište J.J. Strossmayer Pravni fakultet Osijek, RH

OCJENA DOKTORSKOG RADA

(ocjena mora sadržavati izvorni znanstveni doprinos i novo otkriće)

¹ Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-10 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Vijeće Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu imenovalo je odlukom donesenom na sjednici Vijeća održanoj 8. lipnja 2022. godine (Klasa:640-01/22-22/6, Urbroj: 251-55-22-20) Povjerenstvo za ocjenu doktorske disertacije Ines Jambreč Petrak s naslovom "Kaznenopravna zaštita životinja u hrvatskom pravnom sustavu" u sastavu: prof. dr. sc. Ksenija Turković, predsjedica Povjerenstva, izv. prof. prof. dr. sc. Sunčana Roksandić, prof.emeritus Ivo Josipović, prof.dr.sc. Maja Munivrana, prof.dr.sc. Boris Bakota, članovi. Povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada jednoglasno je usvojilo sljedeći

IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKOG RADA

Opći podaci o doktorskome radu

Ines Jambreč Petrak izradila je i predala doktorski rad pod naslovom: "Kaznenopravna zaštita životinja u hrvatskom pravnom sustavu" s odobrenjem Vijeća Pravnog fakulteta i Senata Sveučilišta u Zagrebu.

Doktorski rad ima ukupno 556 stranica teksta (uključujući literaturu i priloge) te sadrži 9 poglavlja. Rad sadrži 1361 fusnotu. Glavni tekst ima ukupno 412 stranica. Popis literature se nalazi na ukupno 102 stranice teksta. Uz doktorski rad priložena su ukupno 2 priloga. Životopis autorice s popisom objavljenih djela nalazi se na kraju samog rada.

Pošavši od hipoteze da postoji neprihvatljivi raskorak između pravne regulative o zaštiti životinja i primjene odredaba istih u praksi kaznenih sudova Republike Hrvatske, doktorandica je kao glavni cilj disertacije postavila razmatranje opcije adekvatnije pravne regulacije zaštite životinja, poglavito s aspekta kaznenog prava. Nakon prvog, uvodnog dijela rada, koji sadržava i razloge odabira teme, metodologiju, hipotezu i cilj istraživanja te glavne argumente zašto je potrebno da kaznenopravna zaštita životinja bude izvučena iz konteksta ekološkog kaznenog prava te obrađena kao samostalna cjelina, slijedi drugo poglavlje u kojemu je prikazan povijesno pravni osvrt razvoja kaznenopravne zaštite životinja. Naime, primjenom teleološkog tumačenja na kazneno djelo ubijanja i mučenja životinja iz članka 205. Kaznenog zakona potrebno je krenuti od pravnog dobra koje se želi zaštititi, a to su životinje. Povijesno pravna metoda se tu čini nužna kako bi dobili valjan uvid u kaznenu politiku zaštite životinja i razumijevanja položaja životinja u kaznenom pravu kao zaštićenog pravnog dobra koju imamo danas. Naime, kako je i istakla doktorandica u svom radu, iako su bile dio čovjekova života kroz više tisuća godina, životinje su skoro uvijek imale status pokretne stvari te su bile ili u nečijem vlasništvu, ili ničije (navedeno ne vrijedi za sve životinje). No, čovjek je kroz povijesna razdoblja često imao sa životinjama kontakt koji je puno više od odnosa čovjeka prema predmetu, odnosno nekoj stvari (dijelu imovine) što je i u ovom poglavlju jasno prikazano. Treći, četvrti i peti dio rada predstavlja prikaz pravne podloge zaštite životinja u međunarodnom i europskom pravu. Treće poglavlje posvećeno je analizi međunarodnih izvora prava životinja s naglaskom na dokumente Ujedinjenih naroda. Četvrto poglavlje obuhvaća analizu dokumenata Vijeća Europe, a peto Europske Unije. Kaznenopravna zaštita životinja u komparativnom pravu obrađena je posebno u šestom poglavlju i to prikazom sustava država anglosaksonskog pravnog sustava i država kontinentalnog (europskog) pravnog sustava, Velike Britanije, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Švicarske i Srbije. Država koje su odabrane zbog svoje različitosti, ali i dostignuća na području (kazneno)prave zaštite životinja. Na međunarodnoj razini prikazane su dvije skupine dokumenata: 1. usvojeni dokumenti od strane Ujedinjenih naroda i 2. prijedlozi dokumenata. Na europskoj razini prikazani su dokumenti, odnosno usvojene konvencije vezane za zaštitu životinja i konvencije koje se u kaznenopravnom smislu tiču zaštite flore i faune općenito te zaštite okoliša odnosno životne sredine, a koje su i od važnosti za Republiku Hrvatsku. Osim konvencija koje su usvojene od strane Vijeća Europe prikazane su i uredbe te direktive kao izvori prava životinja na području Europske Unije, a koje su od važnosti za Hrvatsku kao članicu iste. Sedmo poglavlje, koje je ujedno i temeljno poglavlje samog rada, počinje s analizom kaznenog djela ubijanja i mučenja životinja iz članka 205. Kaznenog zakona Republike Hrvatske (osnovni oblik djela, etiologija, teži oblici djela). Pojavnost djela u praksi također je predmet istraživanja kao i ukazivanje na nelogičnosti koje se manifestiraju u kaznenopravnom odgovoru na te pojavnosti. Osim članka 205. KZ-a, obrađen je i članak 208. Nesavjesno pružanje veterinarske pomoći, članak 204. Protuzakoniti lov i ribolov te ostala kaznena djela koja su od značaja za zaštitu životinja, a koje su dobile svoju

ultima ratio zaštite. U ovom je poglavlju pozornost posvećena i presudama Europskog suda za ljudska prava i Europskog suda pravde koje su identificirane kao relevantne i za kaznenopravni odgovor Republike Hrvatske u području zaštite životinja. Osvrt na domaću sudsku praksu (kazuistički aspekt) kroz analizu presuda hrvatskih sudova je izuzetno je bitan i ključan dio rada jer bez kritičkog preispitivanja istih cilj rada ne bi mogao biti ostvaren. Tu je u dijelu korištena i statistička metoda prilikom analiziranja raspoloživih podataka Državnog zavoda za statistiku o broju prijavljenih, optuženih i osuđenih osoba za kazneno djelo ubijanja i i mučenja životinja u periodu od 2004. 2020. godine te podaci Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, koja ima za cilj sagledavanje fenomenologije (opseg, dinamika i struktura) ovog oblika kriminaliteta, kao i modaliteta i intenziteta kaznenopravne reakcije na ta djela od strane sudstva. Sukladno provedenom istraživanju, sudovi se vrlo rijetko odlučuju na izricanje kazni zatvora za ova djela. U osmom poglavlju predstavlja se profil počinitelja kaznenog djela ubijanja i mučenja životinja, odnosno zlostavljača životinja s posebnim osvrtom na moguće kriminalne djelatnosti, koji takvog počinitelja eventualno povezuju s počinjenjem drugih kaznenih djela, a na temelju dostupnih istraživanja i prikupljenih podataka.

U završnom, zaključnom dijelu rada (deveto poglavlje), temeljem svega navedenog nude se zaključci te prijedlozi de lege ferenda, a što bi sve trebalo voditi učinkovitijoj i pravednijoj zaštiti životinja kao posebnog pravnog dobra. Nameće se, nakon ovakvog sveobuhvatnog pristupa zaštiti životinja, kojeg je doktorandica u radu svesrdno uspješno koristila, kako je važno u Republici Hrvatskoj pristupiti kaznenopravnoj zaštiti životinja imajući na umu kako je riječ uglavnom o blanketnim djelima te je nužno razvijati novu granu prava: Prava životinja. Između ostaloga, doktorandica je zaključila, a na temelju detaljne analize kako je glavni nedostatak kaznenopravne zaštite životinja ne njihov neadekvatan opis kroz bića djela u Kaznenom zakonu, već njihova neadekvatna prijemna: "ali nije se riješio sustav nadzora te se stoga isti ne provode, odnosno ne u dovoljnoj mjeri. Rješavanje sustava nadzora otklonilo bi brojne poteškoće s kojima se trenutno suočava ne samo naša država, već i mnoge druge." (str. 403 Disertacije). Nadalje, doktorandica ističe kako bi prošireno tumačenje pojma objekta zaštite u kaznenom pravu omogućilo širu i kvalitetniju zaštitu životinja u hrvatskom pravnom sustavu bez preispitivanja osnovnih, tradicionalnih teorijskih postavki na kojem se isti temelji te bi "za sada bilo prihvatljivo da u sudskoj praksi ovog područja budu uspostavljeni jednoobrazni standardi tumačenja postojećih zakonskih odredbi, zasnovani kako na teorijskim znanjima, tako i usvojenim međunarodnim dokumentima, ali i kvalitetnim rješenjima prisutnim u komparativnom zakonodavstvu i praksi inozemnih pravosudnih organa." (str. 405). Doktorandica je na temelju istraživanja također zaključila da osim što presuda ima malo, "većina ih je slična te ukazuje na nedovoljno razumijevanje Zakona o zaštiti životinja od strane počinitelja kaznenog djela, ali što je još gore, od strane sudaca. Počinitelji ne shvaćaju štetnost svog postupanja, a suci vrlo često donose neefikasne presude." (str. 406). Nadalje, a što je bolika i drugih područja, "s obzirom kako je zaštita životinja uređena odredbama kaznenog, ali i prekršajnog prava, poznavanje prekršajnoprvnih odredaba je neophodno za pravilno tumačenje i primjenu ovih inkriminacija s obzirom kako su one u velikom broju slučajeva blanketnog karaktera. Kako bi se odredbe kaznenog i prekršajnog prava pravilno i efikasno primjenjivale u praksi, potrebno je na nedvosmislen način utvrditi kada će se jedno nedozvoljeno ljudsko ponašanje prema životinjama tretirati kao kazneno djelo, a kada kao prekršaj." (str. 406). Posebno vrijedan doprinos rada predstavljaju i preporuke za državne institucije u svrhu poboljšanja zaštite životinja koje uključuju i izradu smjernica za postupanje u predmetima koja se tiču zaštite prava i dobrobiti životinja kako bi se otklonile sve nejasnoće te uskladio postupak policije i pravosudnih organa.

Mišljenje i prijedlog:

Područje kaznenopravne zaštite životinja je područje koje je nedovoljno zastupljeno u znanstvenim istraživanjima u Republici Hrvatskoj. Obrada ove teme na način koji je učinjen u ovoj doktorskoj disertaciji predstavlja ne samo doprinos razvitku (kazneno)pravne znanosti već je i od izuzetne važnosti za razvitak razumijevanja položaja životinja kako bi isti dobili adekvatnu pravnu zaštitu sukladno današnjem razvitku (ljudskih) prava i poimanja društva i prirode. Istaknuto je kako unatoč nastojanjima (temeljenim na znanstvenim spoznajama kako su životinje osjetljiva bića) da se kroz zakonodavnu praksu velikog broja razvijenih (posebno europskih država) u potpunosti implementira biocentričan pristup, zasad još uvijek prevladava antropocentričan stav (str. 396). Republika Hrvatska s ovim doktoratom postaje znanstveno bogatije mjesto koje ima bolji uvid u stanje kaznenopravne zaštite životinja. Zaključci doktorandice imaju i praktičnu važnost za zaštitu prava i dobrobiti životinja u Republici Hrvatskoj, a kako je

opisano u Ocjeni doktorata (v. gore). Doktorandica je u svom sveobuhvatnom doktorskome istraživanju postigla cilj koji je određen te je dokazala hipotezu rada - činjenicu da postoji neprihvatljiv raskorak između pravne regulative o zaštiti životinja i primjene odredaba istih u praksi kaznenih sudova Republike Hrvatske.

Nastavno, imenovano Povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada ocjenjuje kako je doktorandica ispunila zadane ciljeve rada, potvrdila hipotezu rada koristeći znanstveno priznate metode primjerene području istraživanja te pritom dala da lege ferenda prijedloge razvrstavši ih u smislene cjeline. Sve što je doktorandica navela da će istražiti (u uvodu samog rada kao i prilikom obrane teme), ista je i učinila kroz potvrdu hipoteze rada. Sukladno navedenom, ovo je Povjerenstvo mišljenja kako ovaj doktorski rad ispunjava uvjete koje doktorski mora imati da bi bio prihvaćen. Povjerenstvo je jednoglasno u svojem zaključku i predlaže Vijeću Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu usvajanje ovog Izvješća i pristupanje usmenoj obrani rada.

	Titula, ime i prezime, ustanova, država	Potpis
Izabrano povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada	1. (predsjednik Povjerenstva) prof. dr. sc. Ksenija Turković	
	2. izv. prof. dr. sc. Sunčana Rokсандić	
	3. prof. emeritus Ivo Josipović	
	4. prof. dr. sc. Maja Munivrana	
	5. prof. dr. sc. Boris Bakota	
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo:	Vijeće PFZ od 8. lipnja 2022. točka 21.	
Napomena (po potrebi)		
U Zagrebu, 20.03.2023. godine	M.P.	